

**Position paper voor Rondetafelgesprek Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)
Provincie Limburg
14 december 2022**

In Limburg vinden we een gunstige staat van instandhouding van natuur en daarnaast het behalen van water- en klimaatdoelstellingen zeer belangrijk. Dit doen we door de belangrijkste drukfactoren (stikstofemissie en hydrologie) hierop significant en duurzaam te verminderen. Dit leidt tot minder perspectief voor mensen die in het landelijk gebied werken en wonen. Daarom werken wij als provincie ook aan het bieden van perspectief voor deze groep. Onze aanpak is omschreven als de Limburgse Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel. In Limburg beschouwen we de urgentie om aan de slag te gaan met het landelijk gebied als een verantwoordelijkheid die we sámen dragen. Niet alleen in de relatie tussen Rijk en Regio, maar ook b́innen onze Limburgse regio. Wij zijn verenigd als Limburgse “Plattelandscoalitie”. Daarin zijn aangesloten: Limburgse Land- en tuinbouwbond, Natuur- en milieufederatie Limburg, Stichting Limburgs Landschap, Natuurmonumenten Limburg, Waterschap Limburg en Provincie Limburg en werken hierin samen met gemeenten.

Limburgse Plattelandscoalitie

De Limburgse Plattelandscoalitie heeft een plan van aanpak opgesteld om te komen tot het Limburgs Programma voor het Landelijk Gebied. Centraal in ons plan staat het uitgangspunt dat we ons enkel richten op hetgeen we met onze inwoners en ondernemers zelf kunnen beïnvloeden. Dat maakt dat het voor ons en onze natuurgebieden des te belangrijker is dat doelstellingen in België, Duitsland en onze buurprovincies voortvarend worden aangepakt. We zien hiervoor de regierol bij de Rijksoverheid.

Werken aan de Europese en Rijksdoelen voor klimaat, dierenwelzijn, water, bodem, gezondheid en cultuur staan voor ons voorop, waarbij het perspectief voor de agrarische sector zit in de ruimtelijke ordening: de goede landbouw op de goede plek in combinatie met specifieke verdienmodellen binnen de verschillende sub-sectoren. Als Limburgse plattelandscoalitie willen we met een open blik constructief aan de slag met deze opdracht. Het afgelopen decennium hebben we met zijn allen in Nederland kansen laten liggen om de natuuropgave én de transitie van de landbouw stevig te stimuleren. Hiervoor is vernieuwing nodig op tal van gebieden. Ons financiële-, fiscale-, economische- en wetgevingsstelsel zal eisen moeten stellen waarin klimaat, dierenwelzijn, water, bodem, gezondheid en cultuur centraal staan.

Duurzaam toekomstperspectief landbouw

We zien dat ‘onze’ ondernemers een keuze maken uit de zeven transitiepaden uit het SER-rapport “Naar duurzame toekomstperspectieven voor de landbouw”. Wij zien voldoende duurzame bedrijfsmodellen en technieken, die economisch (nog) niet renderen maar beseffen ons ook dat nieuwe bedrijfsmodellen die nodig zijn voor de transitie nog uitgevonden moeten worden. Naast wet- en regelgeving en standaarden, stellen wij voor om net zoals bij de topsectoren in ons landelijke economie-beleid, de

brede groep ondernemers in de agrosector op een vergelijkbare manier tijdelijk de publieke steun te geven die helpt om een onrendabele top af te dekken terwijl zij omschakelen naar de minimale vereisten. Regeneratieve ondernemers krijgen een betaling voor biosysteemdiensten waarmee een langjarig verdienmodel gewaarborgd wordt. In en om de natuurgebieden zien we ook ruimte voor vernieuwing en zijn we op zoek naar nieuwe manieren om water beter vast te houden in de Peelvenen, afstroming van water in het Heuvelland te voorkomen en nieuwe vormen van natuurbeheer. Deze initiatieven nemen in ons gebiedsplan NPLG straks een belangrijke plek in: kennis toepassen via innovatieve oplossingen én blijvend op zoek gaan naar nieuwe kennis.

Dit alles klinkt mooi op papier, maar wij maken ons ernstig zorgen over de concrete uitvoering!

Capaciteit en middelen

Het maken van een integraal gebiedsplan vraagt veel capaciteit van alle verantwoordelijke organisaties. Binnen onze Plattelandscoalitie kunnen we redelijk wat uitvoeringskracht organiseren, maar dat blijft onvoldoende voor de opgave die voor ons ligt. Daar komt bij dat wij zorgen hebben over de periode tussen 2022 en 2024, omdat de rijksmiddelen voor 2023 niet (meer) beschikbaar zijn. We zien allerlei kansen als het gaat om het op vrijwillige basis vrijspelen van grond. Er melden zich geregeld agrarische ondernemers die vrijwillig hun bedrijf en percelen te koop aanbieden. Deze ondernemers willen we perspectief kunnen bieden, maar dat is en blijft lastig. We hebben uw steun hier volop bij nodig, waarbij wij denken aan snel beschikbare en laagdrempelige regelingen om de stikstofdeken aan te pakken en daarmee handelingsperspectief voor vergunningverlening te creëren.

Verder merken we in het planvormingsproces voor het NPLG dat we mét elkaar hetzelfde tempo willen aanhouden, maar dat álle partijen hierin ondersteuning nodig hebben. Randvoorwaarde is dat ook de natuur- en milieuorganisaties, LTO/LLTB, gemeenten en het waterschap voorzien worden van procesmiddelen bij het maken van het gebiedsplan NPLG.

Voor de processen zijn daarnaast ook betrouwbare en eenduidige gegevens nodig. Wij vragen u derhalve om zo spoedig mogelijk data en rekenmethodieken beschikbaar te stellen, die gebruikt zijn bij het vormgeven van de NPLG-doelstellingen. Daarbij vragen wij om onder meer BAB-gegevens (Bestand Agrarische Bedrijven), de data uit de emissieregistratie ook voor niet-landbouw bronnen en emissiedata van bemesting en beweiding op perceelniveau (op basis van bv INITIATOR) beschikbaar te stellen.

Gelet op onze ernstige zorgen over de uitvoering roepen wij de Kamer en het Kabinet op om:

- **snelle beschikbaarheid van Rijksmiddelen;**
- **snelle beschikbaarheid van, binnen het Rijk bekende, data en rekenmethodieken;**
- **duidelijkheid en perspectief voor agrariërs.**